Teoston näkemykset tekijänoikeuslain muutosesityksestä (HE 43/2022 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta 5.5.2022

Risto Salminen
toimitusjohtaja, Teosto ry

Teosto pähkinänkuoressa

- Musiikin tekijöiden ja kustantajien tekijänoikeusjärjestö
- Lähes 38.000 valtakirjaa kotimaisilta säveltäjiltä, sanoittajilta, sovittajilta ja musiikkikustantajilta
- Yli 70 edustussopimusta ulkomaisten tekijänoikeus-järjestöjen kanssa
- Tilitykset oikeudenhaltijoille 53,4 milj. euroa (2021)
- Toiminnan kulut 13,7 % tekijänoikeuskorvaustuotoista (2021)

Miksi tekijänoikeuslain 6 a luku tarvitaan

- Kasvava osa musiikin kulutuksesta tapahtuu alustapalveluissa, kuten YouTube, Facebook ja TikTok, joihin kuluttajat lataavat teoksia toisten kuluttajien saataville
- Alustapalveluilla ei ole ollut velvollisuutta maksaa tästä toiminnasta tekijänoikeuskorvauksia musiikin oikeudenhaltijoille
- DSM-direktiivin artiklan 17 mukaan **verkkosisällönjakopalveluilla on tekijänoikeudellinen vastuu** välittämistään sisällöistä sekä velvollisuus **hankkia lupa teosten käyttöön**
- Uusi 6 a luku korjaa ns. **arvokuilun** ja vahvistaa musiikin tekijöiden neuvotteluasemaa suhteessa ylikansallisiin alustapalveluihin

TEOSTO

6 a luku toteuttaa artiklan 17 tarkoituksen

- 6 a luku on kokonaisuutena toimiva ja toteuttaa kansallisen sääntelyn **artiklan 17 tarkoituksen ja sanamuodon** edellyttämällä tavalla sekä EU:n jäsenvaltioiden yleisen linjan mukaisesti
- Tärkeitä linjauksia:
  - palveluntarjoajalla on tekijänoikeudellinen vastuu ja velvoite hankkia lupa
  - palveluntarjoajan lupa kattaa käyttäjien ei-kaupalliset toimet
  - jos lupaa ei ole, palveluntarjoaja on tekijänoikeudellisessa vastuussa
  - palveluntarjoaja voi vapautua vastuusta vain osoittamalla, että se on toiminut 55 c §:n edellyttämällä tavalla (lupa, estäminen, poistaminen)
- Kun 6 a luku toimeenpannaan artiklan 17 mukaisesti, se on myös **perusoikeudellisesti tasapainotettu** (EUT:n tuomio 26.4.2022)

TEOSTO

Korjattavaa: 55 b §:n 1 momentti

- Palveluntarjoajan **vastuun perusteet ovat puutteelliset**
  - vastuun alkamishetki ja sen ilmenemistapa ei ole direktiivin mukainen
  - tekijänoikeudellisesti merkitykselliset toimet on määritelty liian kapeasti suhteessa EU-oikeuteen (vain interaktiivinen välittäminen yleisölle)
- Korjausehdotukset
  - ➢ tarkennetaan vastuu alkamaan siitä, kun palveluntarjoaja **antaa yleisölle pääsyn** käyttäjien palveluun lataamiin teoksiin
  - ➢ sisällytetään pykälään myös teosten **yleisön saataviin saattaminen** tekijänoikeudellisesti merkityksellisenä toimena
  - Mahdollinen sanamuoto esimerkiksi: *”Palveluntarjoaja suorittaa yleisölle välittämisen tai yleisön saataviin saattamisen, kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjiensä palveluun lataamiin tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin tai muuhun suojattuun aineistoon.”*

TEOSTO

Korjattavaa: 55 f §:n 2 momentti

- Sisällön automaattisen estämisen kynnys (tekijänoikeuden loukkaus ”suurella todennäköisyydellä”) **ei perustu direktiiviin**
  - artikla 17 ei määrää estämistoimenpiteille ennakollisia ehtoja
  - estämisessä käytettävät keinot ovat **palveluntarjoajan valittavissa**, minkä myös EUT:n tuomio 26.4.2022 vahvistaa
  - estäminen tulee artiklan 17(7) mukaisesti toteuttaa niin, että muiden kuin tekijänoikeutta loukkaavien teosten saatavuutta ei estetä
- Korjausehdotus
  - ➢ poistetaan 55 f §:n 2 momentti

TEOSTO

Korjattavaa: 55 j §

- Tekijän velvollisuus suorittaa palvelun käyttäjälle ja palveluntarjoajalle **hyvitys** teoksen perusteettomasta estosta tai poistosta on **perusteeton ja tarpeeton**
  - käyttäjällä ja palveluntarjoajalla on mahdollisuus saada tekijältä **vahingonkorvausta** (55 k §:n 3 momentti)
  - direktiivi ei edellytä hyvitystä
  - hyvitysvelvollisuuden lisääminen lakiin muuttaisi artiklan 17 mukaista tasapainoa tekijöille epäedulliseen suuntaan
- Korjausehdotus
  - ➢ poistetaan 55 j §

TEOSTO

Korjattavaa: 23 a §

- Artikla 17 edellyttää parodiarajoituksen käyttöönottamista vain verkkosisällönjakopalveluissa
  - teoksen käyttöä parodiassa on vakiintuneesti pidetty sallittuna edellyttäen, että vapaan muuntelun tuloksena on itsenäinen teos
- Hyvän tavan mukaisuuden kriteerejä ei ole syvennetty perusteluissa
  - ns. kolmen kohdan testi edellyttää, että rajoituksen soveltaminen
    - ei saa olla **ristiriidassa teoksen tavanomaisen hyödyntämisen kanssa**
    - ei saa kohtuuttomasti **haitata oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja**
  - esimerkiksi musiikin käyttäminen ilman lupaa ja korvausta parodiaohjelmassa ei voi olla sallittua parodiarajoituksen nojalla
- Korjausehdotukset
  - ➢ rajataan 23 a § koskemaan DSM-direktiivin mukaisesti vain verkkosisällönjakopalveluita
  - ➢ tarkennetaan parodiarajoituksen soveltamisen hyvän tavan mukaisuuden kriteerit

TEOSTO

Verkkolähetysdirektiivi

- Kannatamme verkkolähetysdirektiivin toimeenpanoa koskevia pykäläehdotuksia

TEOSTO

TEOSTO

Musiikin Satama

Keilasatama 2 A

02150 Espoo